

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการ
แหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองในตำบลแม่อุคอ อำเภอขุนยวม
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้เขียน นางสาวชนิตา วัฒนมาลา

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์)ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.รจ ศิริสัตย์ถักษณ์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ คุณหญิง ณ ลำปาง	กรรมการ
นายพัฒน์กร ขาววิไชย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองในตำบลแม่อุคอ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน (2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการมีส่วนร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรที่อาศัยในตำบลแม่อุคอ จำนวน 133 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 30.39 ปี เป็นชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่งงานแล้ว มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 8.27 คน มีรายได้รวมต่อปีเฉลี่ย 25,199.25 บาท มีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 18,022.56 บาทต่อปี และมีรายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวเฉลี่ย 1,575 บาทต่อปี มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ย 11.27 ไร่ เป็นสมาชิกกลุ่ม ธกส. มีหนี้สินมากกว่า 25,000 บาท ต่อปี เกษตรกรส่วนใหญ่เคยให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้าน และเคยได้รับการเชิญชวนให้เข้ามา

ส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย

การศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง โดยศึกษาระดับการมีส่วนร่วมจัดการใน 5 ด้าน ได้แก่ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงาน ร่วมจัดทำแผน ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ พบว่าโดยภาพรวมเกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมระดับปานกลางในเกือบทุกด้าน ยกเว้นการติดตามและประเมินผลซึ่งเกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับน้อย

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง พบว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ รายได้จากการให้บริการท่องเที่ยว การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ทักษะของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยว ปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร ซึ่งปัจจัยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบคือ พื้นที่ถือครองทางการเกษตร

เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการมีส่วนร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองนั้น พบว่าเกษตรกรมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นปัญหา ได้แก่ การไม่มียานพาหนะในการเดินทางไปร่วมประชุม ไม่มีความรู้ทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ไม่มีผลผลิตไปจำหน่าย มีภาระมาก และมีบ้านอยู่ห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยว เกษตรกรมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้อำนาจแก่ชาวบ้านในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มากกว่านี้ และสนับสนุนให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น

Thesis Title Factors Relating to Farmers' Participation in Tung Dok Buatong
Tourism Site Management in Mae U Kor Sub — district, Khun Yuam
District, Mae Hong Son Province

Author Miss Chanita Wattanamala

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Ruth Sirisunyaluck Chairperson

Assoc. Prof. Dusdee Na Lampang Member

Mr. Patakorn Yawichai Member

Abstract

The objectives of this research were to study (1) farmers' participation in Tung Dok Buatong tourism site management in Mae U Kor Subdistrict, Khun Yuam District, Mae Hong Son Province. (2) factors relating to farmers' participating in Tung Dok Bautong tourism site management (3) problems and suggestions of the farmers concerning the participation in tourism site management.

The target population used in the study consisted of 133 farmers in Mae U Kor sub — district. Data was collected through the use of questionnaires and analyzed using SPSS for Windows program. In statistical analysis, the following methods were employed : frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The results revealed that more than half of the farmers were male, with an average age of 30.39 year. Most of them were Mong people, had primary education, married, and lived in household that had an average members of 8.27. They earned an average yearly income of 25,199.25 baht, average agricultural income of 18,022.56 baht,

and average tourism services income of 1,575 baht. Most of the farmers were members of the Bank of Agriculture and Cooperatives group, had an average landholding of 11.27 rai, and had debt burden more than 25,000 baht per year. Most of the farmers had an experience in village development and used to be invited to join in tourism site management. They received the information on Tung Dok Bautong tourism site at a low level.

A study on farmers' participation in Tung Dok Bautong tourism site management concerning the participatory level in 5 dimensions as follows : creating work plan, planning, operating, evaluating, and sharing profit. From 5 dimensions that research investigated, it revealed that the farmers had moderately participated. However, they had rarely participated in the dimension of evaluating.

From studying factors relating to farmers' participation in Tung Dok Bautong tourism site management, it was found that the significant factors were : age, income from tourism site services, the level of receiving tourism site information, attitude toward Tung Dok Bautong Tourism site, land holding size, and problems of participating in tourism site management. Most factors had positive correlation with the level of farmers' participation excepted the size of landholding that had a negative correlation.

As for problems and suggestions of the farmers concerning the participation in tourism site management, it was found that the farmers had moderate level of problem in the participation. The major problems were they didn't have vehicle to travel to the meeting, didn't have sufficient knowledge in management, didn't have enough products for sale, had plenty of works to do, and they lived far away from the tourism site. The farmers suggested that the government sectors and other sectors involved should offer them much more authority to handle the tourism site. Also, the government should supported people in the village to participate in tourism site management.